

Història d'un senglari

(O ALGUNA COSA DE RICARD)

De **Gabriel Calderón** amb **Joan Carreras**

Una coproducció de:

temporada
alta →

GR&C | Festival
de Barcelona

Em conviden a protagonitzar Ricard III. (...) M'ho mereixo. Anys i anys de remar en piscines de llet merengada amb actors mediocres, papers secundarios o protagonistes en obres de pacotilla fins que, un dia, algú posa un esglaó a l'alçada de les meves molt destacades possibilitats.

I ara sí, ara compondré un veritable personatge, meravellaré els qui em vinguin a veure, guanyaré tots els premis, sortiré a les revistes, seré l'orgull de la meva família, del meu país

Gabriel Calderón

#Històriadunsenglar

Al Grec Festival de Barcelona:

15 de juliol (en format lectura dramatitzada)

Estrena a Temporada Alta:

4 de desembre al Teatre de Salt

Temporada al **Teatre Lliure de Barcelona** del 3 al 20 de juny de 2021

Aquest espectacle forma part del projecte

temporada
alta —————
—————> **en gira**

Història d'un senglàr

(O ALGUNA COSA DE RICARD)

Fitxa artística

Text i direcció: **Gabriel Calderón**

Traducció: **Joan Sellent**

Intèrprets: **Joan Carreras**

Escenografia: **Laura Clos**

Vestuari: **Sergi Corbera**

Ajudanta de vestuari i caracterització: **Núria Llundell**

Il·luminació: **Ganecha Gil**

Espai sonor: **Ramón Ciércoles**

Ajudanta de direcció: **Olivia Basora**

Ajudanta d'escenografia en pràctiques: **Marta Calderón**

Director tècnic: **Pere Capell**

Fotografia: **Felipe Mena**

Producció executiva: **Luz Ferrero**

Direcció de producció: **Josep Domenech**

Cap de producció: **Clàudia Flores**

Distribució i comunicació: **Bitò**

Agraïments: **Emili Agustí**

Producció: **Temporada Alta 2020 i
Grec 2020. Festival de Barcelona**

Durada: 1h i 10 min

temporada
alta →

GRÈC | Festival
de Barcelona

Història d'un senyalar

(O ALGUNA COSA DE RICARD)

Un actor s'enfronta al repte d'interpretar Ricard III, el monarca desprietat de la tragèdia de William Shakespeare. Porta tota la vida fent papers secundaris i pensa que mereix aquesta oportunitat. Tanmateix, considera que la resta de l'elenc no està a la seva altura i no li agrada res del que li proposa el director. Durant la construcció del personatge, les afinitats entre l'actor i el monarca anglès comencen a aflorar. Tots dos són ambiciosos i intel·ligents. Com Ricard III, el Joan no es conforma amb poc, té ànsia de poder i no està disposat a perdre el temps

amb actors tous, hipersensibles o mediocres. A mesura que s'entrellacen les seves històries de vida, la relació entre l'actor, el personatge i l'espectador esdevé cada vegada més estreta.

Història d'un senyalar (o alguna cosa de Ricard) gira al voltant dels mecanismes de poder contemporanis, el desig i el ressentiment, i proposa una reflexió sobre els límits de l'ambició humana.

El director n'ha dit...

Posar títols sempre comporta la dificultat d'haver de presentar i de resumir al mateix temps. S'espera, se suposa, que el títol doni alguna informació útil sobre allò que es veurà. És la primera informació del contracte que l'espectador estableix amb l'espectacle, per això és normal pretendre que hi hagi certa veracitat en aquesta il·lusió, sense voler generar falses expectatives i alhora sense rebaixar el valor del conveni. Aquesta "Història d'un senglar" té també alguna cosa de Ricard III, i aquesta "alguna cosa de Ricard" és també la història d'un animal. Un animal polític, un animal teatral, un animal humà. Al mateix temps, dialogar amb un clàssic implica buscar les paraules, les idees i les situacions contemporànies que trobin el seu eco, que ressonin i que s'acoblin en un diàleg harmònic amb aquells signes escrits segles enrere. Per això sempre s'imposa una teoria de la retallada, ja que ens veiem obligats a escollir allò que sentim que ens és útil i descartar allò que no sembla oportú. Es proposa una edició que conforma una equació en la qual els ulls contemporanis han de poder-hi operar o, com a mínim, sentir-se atrets i entusiasmats pel problema que plantegen els seus moviments. Entusiasme, aquesta és la paraula. Entusiasme, que vol dir "tenir els déus a dins". Potser l'entusiasme és el que descriu millor la meva voluntat, tant en el moment d'escriure com també el que busco i espero que passi a qui llegeix,

dirigeix, actua o veu un dels meus textos. Busco amb supèrbia la possibilitat d'insuflar el sentiment enganyós que podem amb tot i que tot ho volem i que tot és possible. Almenys, alguna vegada, de tant en tant, obligar-me a mi mateix a veure més enllà de les obligacions ordinàries, de somiar impossibles que superin el simple treball, el beneplàcit dels altres, la felicitació de qui estimem. Tenir els déus a dins, ànsies de poder, somni d'Ícar, ambició injusta que com a mínim ens tregui del fang diari dels objectius quotidians. Tanta prepotència, tanta altivesa, tant de despropòsit per justificar aquesta exagerada proposta de repensar un possible Ricard III a través del mitjà que millor conec, el mitjà al qual pertanyo: el teatre. Aquestes són les idees que van animar-me a sobreactuar la meva escriptura, a proposar als altres i a mi mateix l'aventura desmesurada de creure que mereixem el poder i que l'hem d'aconseguir, com Ricard, com un senglar, de manera brutal i salvatge sobre l'escenari.

Alguna cosa de tot això... alguna cosa... mossegueu...

Gabriel Calderón

Crítiques

(De la versió en català - *Història d'un senglar (o alguna cosa de Ricard)*)

Aquesta Història d'un senglar serà històrica. Perquè està construïda amb intel·ligència i fervor, perquè l'Espai, les llums i el so construeixen un camp de batalla esplendorós; perquè el text (enorme traducció de Joan Sellent) és una joia; i, sobretot, perquè Joan Carreras, la bèstia, fa un tour de force colossal en el qual esdevé l'actor que es juga la vida davant d'un espectador "que s'apunti a la guerra"

Josep Maria Fonalleras, El Punt Avui

El públic ovacionava no només el text, sinó sobretot la impressionant actuació de Joan Carreras, capaç de gairebé tot. [...] una escenografia d'una efectivitat aclaparadora, que és alhora un tron i les tripes d'un teatre, i fins i tot per moments un camerino bufó.

Justo Barranco, La Vanguardia

Història d'un senglar és un tour de force: Carreras pot ser rei i reina. O reines. I sap donar a la seva actitud un aire que, en el meu record, encaixa en la manera burleta i furibunda amb què interpretava aquests moments el Ricard III de Kevin Spacey a Avilés.

Marcos Ordoñez, El País

Carreras i Calderón, dos gegants a l'Espai Lliure. [...] L'actor serveix de manera magistral el no menys excel·lent monòleg 'Història d'un senglar (o alguna cosa de Ricard)' del dramaturg uruguaià.

JC Sorribas, El Periódico de Catalunya

Psss,pssss, #HistòriadUnSenglar del @teatrelliure és una petita joia, amb un immens Joan Carreras que hi planta una lliçó d'interpretació. Un cant d'amor rabiós i sarcàstic als personatges de Shakespeare i al món del teatre. Un plaer per gaudir de prop a l'Espai Lliure. Chapeau!

Manuel Pérez i Muñoz - Revista Entreacte / @ManelPiM

Feia anys que no veia quelcom semblant. Un Déu, un monstre, Carreras. Una obra 10. Pura meravella d'història, de direcció i d'interpretació. Teatre en estat absolut. Un prodigi. Un cop de puny, una moixaina. Un regal. Correu!!!!

Jordi Folk - Onda Cero / @jordi_folck

El que fa #joancarreras al @teatrelliure és molt, molt, molt guay, molt bèstia, visca els senglars i el parlar difícil!

Neus Busquets, actriu / @nessbu

(De la versió en castellà - *Historia de un jabalí (o algo de Ricardo)*)

¡Lástima que un montaje como este sólo pueda quedarse en el escenario del Teatro de la Abadía hasta el próximo domingo! Estoy seguro de que podría representarse durante meses y meses llenando a diario. [...] Fascinante la lección de interpretación de Joan Carreras desdoblándose constantemente y sin solución de continuidad en la figura de Ricardo III [...] Texto perfecto, inteligente y delicadamente construido y dirigido por el propio Gabriel Calderón, que ha enmarcado con sencillez y eficacia una espléndida escenografía.

José-Miguel Vila - DiarioCrítico.es

De este modo, el espectáculo se va desarrollando de principio a fin como un homenaje, y a la vez como una mordaz crítica, al mundo del teatro en general y al oficio del actor en particular; pero la gran originalidad es ver cómo ese homenaje se apoya a la perfección, y sin dificultad, en el universo creativo de Shakespeare.

Raúl Losáñez, La Razón

Altres adaptacions de l'obra

La figura maquiavèlica, repugnant i alhora fascinant de Ricard III ha interessat molts dramaturgs. A Catalunya se n'ha fet diverses versions que modulen el personatge de Ricard III o el traslladen a altres temps i geografies.

L'any 2005, Àlex Rigola va estrenar la seva adaptació de *Ricard III* a Temporada Alta, en aquest cas amb una obra ambientada en un bar amb estètica dels anys vuitanta, amb micròfons i rock en viu i amb Pere Arquillué encarnat en el duc de Gloucester.

L'any 2010, al mateix festival van coincidir-hi dues versions de Ricard III. D'una banda l'adaptació de la Propeller Theatre Company, una versió britànica sinistra i brutal en què el director Edward Hall no escatima sang, horror ni cinisme. De l'altra *El año de Ricardo*, en què la dramaturga Angélica Liddell aprofundeix en les relacions entre el cos i el poder.

L'obra es va adaptar a un altre terreny amb *Ricard de 3r*, dirigida per Montser Rodríguez i amb dramaturgia de Gerard Guix. Aquí s'avisava dels perills de la soledat adolescent i es fa un paral·lelisme entre Ricard III i un jove Ricard, interpretat per Quim Àvila, que passa hores i hores tancat al garatge de casa seva, alimentant ressentiment i hostilitat.

Cal fer esment també a la versió provocadora de Miguel del Arco, que va presentar-se al Pavón Teatro Kamikaze l'any 2019 i se situa a l'Espanya contemporània. Hi apareix el rei Juan Carlos, un polític prou semblant a Pedro Sánchez i, fins i tot, un Franco que surt de la tomba.

A Barcelona, l'últim gran actor que s'ha enfrontat al personatge ha estat Lluís Homar, que l'any 2017 va ser dirigit per Xavier Albertí en una adaptació per al Teatre Nacional de Catalunya.

Parlant amb Joan Carreras

A la peça, encarnes un actor que s'enfronta al repte d'interpretar Ricard III, un personatge "deformat". En aquest cas, més internament que externament. Quin Ricard III es trobarà el públic?

La sempre mencionada deformitat de Ricard III és tan interna com externa; l'avaria dels seus ossos mal collats el portarà a ser un esquinç en el quadre de la història. Totes les seves "deformitats" el portaran a ser manipulador, irat, estúpid i tristament misogin. Però amb un amor profund cap al teatre, això sí.

El monòleg reflexiona sobre el teatre, i sobre els mecanismes de poder contemporanis: ressentiment, enveja, fracàs i desig. Ha sigut difícil, com a actor, transitar per aquestes emocions? Com has enfrontat aquest repte?

Tots els sentiments, els petits i els grans, els foscos i els clars, els elevats i els terrenals, són materials valuosíssims per treballar i ser treballats. Aquí es mouen sentiments reconeguts tant per reis com per actors. Per tant són rebuts com un regal. Enverinat o no, és igual.

Com ha sigut el procés de creació de l'espectacle i el treball amb en Gabriel?

En Gabriel com a director ha estat una sort, un altre regal: és un amant del teatre i de la feina de l'actor. Un dramaturg amb talent,

amb humor i amb amor. Un director confiat, valent i llest. Llàstima de l'aigua que ens separa... podria ser la meva Lady Ann.

Què has après d'aquesta experiència?

Amb aquest espectacle he reafirmat, un cop més, que el teatre només ensenya la poteta quan el tractes amb respecte, confiança, amor i molt d'humor. El teatre no entra amb sang i poder. Els personatges, sí. M'encanta.

Per què el públic no es pot perdre aquest espectacle?

El públic pot fer el que li vingui de gust, podria perdre's tot el teatre del món, fins i tot podria no saber què és el teatre, podria enganxar-se a una pantalla qualsevol, casar-se amb ella, fer l'amor amb ella i morir amb ella. Però es perdria Història d'un senglar. I això sí seria una llàstima.

Qui va ser Ricard III?

Escrita probablement entre el 1591 i 1592, *Ricard III* tanca la tetralogia de Shakespeare sobre la història d'Anglaterra que agrupa els regnats d'Enric VI i el monarca que ens ocupa. L'obra explica la història de Ricard III (1452 - 1485), l'últim rei de la Casa de York, que es diu que va accedir al tro d'Anglaterra després de traïr la seva pròpia família. Germà del rei Eduard IV, Ricard va aconseguir pujar al tro després la seva mort i va acabar desfent-se dels dos fills d'Eduard IV. La seva coronació va celebrar-se el 6 de juliol del 1483 a l'Abadia de Westminster, no exempta de polèmiques. Amb una mala reputació evident, es deia que el rei havia trempat al tro a base d'urpes.

El seu regnat va ser breu: l'agost de 1485, Ricard III va lluitar a la Balla del Camp de Bosworth contra els rebels d'Enric Tudor. El monarca va ser traït per diversos aliats, un fet que va afectar la sort de la batalla i va portar Ricard III a la mort. Tot i que la veritat és emboirada, es diu que el cos despulat de Ricard va ser passejat pels carrers abans d'enterrar-lo a Leicester. La victòria d'Enric Tudor suposà la fi de la Guerra de les Dues Roses, el destronament de la Casa de York i l'inici de la dinastia Tudor, que regnà Anglaterra des del 1485 fins al 1603.

Tot i que la història oficial (i la versió literària de Shakespeare) han pintat Ricard III com un ésser vil i malvat, molts historiadors moderns rebutgen o matisen aquestes acusacions. Escrita pels vencedors, la història ens arriba d'una manera determinada. Tanmateix, no és d'estranyar que

Shakespeare s'interessés per un personatge com ell. Amb el teló de fons de la Guerra de les Dues Roses i la lluita pel tro del Regne d'Anglaterra, Shakespeare va utilitzar la figura d'aquest monarca per adreçar uns dels temes essencials de la condició humana: l'ànima de poder. Més enllà dels llinatges, la universalitat de la proposta del bard converteix l'obra en un text que apel·la al món contemporani.

Pel que fa a la reputació de Ricard III, l'any 1924 es va crear la Societat Ricard III per lluitar contra la mala fama del rei. L'any 2012, es van descobrir unes restes de cos humà en un aparcament de Leicester, i una anàlisi d'ADN posterior va constatar que les despulles eren seves. El juny del 2014, Ricard III va ser enterrat definitivament a la catedral d'aquesta ciutat anglesa.

Gabriel Calderón - Joan Carreras

AUTOR I DIRECTOR

Gabriel Calderón

Gabriel Calderón (Montevideo, 1982) és dramaturg, director i actor. Ha escrit més de vint obres de teatre i ha estat reconegut amb diversos premis, entre els quals destaquen el Premio Nacional de Literatura en dues ocasions: el 2011 per *Mi pequeño mundo porno* i el 2016 per l'antologia *Tal vez la vida sea ridícula*.

El 2004 va estrenar *Mi muñequita (la farsa)*, un dels espectacles més influents del teatre uruguaià recent. La seva formació es completa amb beques a Espanya (Fundación Carolina, 2004) i Anglaterra (International Summer Residency per a dramaturgs emergents del Royal Court Theatre de Londres). Ha estat membre del Lincoln Center Theater Directors Lab de Nova York i artista resident del Théâtre des Quartiers d'Ivry de París.

Les seves obres s'han representat a l'Argentina, Brasil, Espanya, França, els Estats Units,

Mèxic, Panamà, Costa Rica, Equador, Bolívia i Perú. Els seus textos s'han traduït al francès, l'alemany, l'anglès, el grec i el portuguès. Ha participat en reiterades ocasions en festivals internacionals de teatre d'Amèrica i Europa. Ha fet conferències, classes i seminaris a Argentina, Brasil, Xile, Cuba, Mèxic, França, Israel-Palestina i Suïssa. A més, també ha passat per Temporada Alta en diverses ocasions, la darrera fent tàndem amb Sergio Blanco a *La ira de Narciso*. El 2015 va estrenar al Teatre Nacional de Catalunya el muntatge *Que rebentín els actors*, una coproducció entre Bitò i el TNC.

Actualment és coordinador general de la Tecnicatura Universitària en Dramatúrgia de la Universidad de la República de Uruguay i de l'Escuela Multidisciplinaria de Arte Dramático.

ACTOR

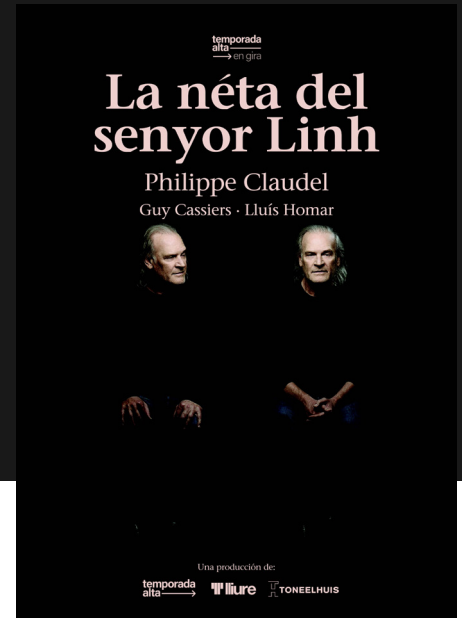
Joan Carreras

Joan Carreras (Barcelona, 1973) es va formar a l'Institut del Teatre i ha treballat amb directors com Ferran Madico (*Molt soroll per no res*, de William Shakespeare), Rosa Novell (*Les dones sàvies*, de Molière), Magda Puyo (*L'excés*, de Neil LaBute), Ariel García Valdés (*Galatea*, de Josep Maria de Sagarra), Toni Caffiero (*Els dos bessons venecians*, de Carlo Goldoni), David Plana (*Mala Sang*) i Víctor Conde (*La tienda de los horrores*, d'Alan Menken i Howard Ashman), entre d'altres. Amb Àlex Rigola ha col·laborat a *Titus Andrònic*, *Suzuki I i II*, *Woyzeck*, *Glengarry Glen Ross*, *Santa Juana de los mataderos*, *Ricardo 3o*, *Arbusht* i la segona temporada de *Julio César*.

També ha participat a *La filla del mar*, amb direcció de Josep Maria Mestres; *El coronel ocell*, amb direcció de Rafel Duran; *El somni d'una nit d'estiu*, amb direcció d'Àngel Llàcer; *L'escola de dones*, amb direcció de Carles Alfaro; *Electra*, amb direcció de P. A. Angelopoulos; i *Nits blanques*, amb direcció de Carlota Subirós.

El 2006-07 va participar a *Otelo*, dir. Carlota Subirós, i a *El dúo* de la Africana, de Xavier Albertí i Lluïsa Cunillé. Durant la temporada 07-08 va formar part del repartiment de *La torre de La Défense*, de Copi, dir. Marcial di Fonzo Bo; *2666* de Roberto Bolaño i *El buñuelo de Hamlet*, dir. Àlex Rigola i *Dia de partit* de David Plana, dir. Rafel Duran. Ha portat a escena també un dels papers protagonistes de *Rock'n'roll*, de Tom Stoppard i va formar part del repartiment de *Nixon-Frost*, de Peter Morgan, *2666* de Roberto Bolaño, *Gata Sobre Tejado de Zinc caliente* de Tennessee Williams i *The End* d'Àlex Rigola, totes sota la direcció d'Àlex Rigola.

A la televisió participa en sèries com *Temps de silenci*, *De moda*, *Zoo*, *Porca Misèria*, *Infidels*, *39+1* o *La riera*, així com també en diverses telemovies.

Internacionalització

Fa uns anys que Temporada Alta aposta perquè algunes de les seves coproduccions tinguin un component internacional. L'objectiu és afavorir la relació, l'intercanvi i el treball conjunt entre artistes i equips de diverses nacionalitats i tradicions teatrals, així com també afavorir l'ampliació del mercat d'exhibició dels artistes que hi participen.

L'any 2016, amb aquesta idea, el festival va engegar una nova línia de producció basada en convidar grans artistes internacionals per treballar amb equips catalans i que, en diverses ocasions, ha comptat amb la coproducció del Teatre Lliure. En aquest sentit, el primer projecte va ser *Davant la jubilació*, de Thomas Bernhard, dirigit per Krystian Lupa i amb un equip artístic i tècnic català. Des d'aleshores, l'aposta per

la internacionalització de Temporada Alta s'ha mantingut amb altres projectes, com ara *L'omissió de la família Coleman*, amb direcció de Claudio Tolcachir, *La néta del senyor Linh*, amb direcció de Guy Cassiers i *Història d'un senglar* (o *alguna cosa de Ricard*).

L'Oncle Vânia, amb un equip català i direcció del director lituà Oskaras Korsunovas, és el darrer muntatge d'aquesta línia de producció i s'estrenarà a Temporada Alta 2021.

Una producció de

temporada
alta → **GR&C** | Festival
de Barcelona

Distribució

Elena Blanco
93 241 82 88
elena.distribucio@bito.pro

Comunicació

Mariona Gómez
972 40 20 04 ex. 113
mgomez@bito.pro

